

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๐๐๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน พ.ศ.
(การกระจายการถือครองที่ดินในรูปแบบโฉนดชุมชน)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๓/๒๐๐๗๗
ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๑/๐๓๘๒ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓
และร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องนี้
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๐๗.๓/๑๑๙๗ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ตามที่แจ้งว่าได้ส่งร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดให้มี
โฉนดชุมชน พ.ศ. (การกระจายการถือครองที่ดินในรูปแบบโฉนดชุมชน) ไปเพื่อ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างระเบียบสำนักนายก
รัฐมนตรีดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายประเด็น เช่น ดัดหลักการเกี่ยวกับการ
การจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว และดัดหลักการ
เกี่ยวกับอำนาจในการยกเลิกโฉนดชุมชน แก้ไขบทนิยาม คำว่า “ที่ดินของรัฐ” “โฉนดชุมชน”
“ชุมชน” “คณะกรรมการ” แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการและอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการประสานงานเพื่อจัดให้มีโฉนดชุมชน เป็นต้น ซึ่งสำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรีได้ยืนยันเห็นชอบด้วยแล้ว แต่ได้ขอแก้ไขเพิ่มเติมคำปรารภองค์ประกอบของ
คณะกรรมการในร่างข้อ ๔ และขอเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในร่างข้อ ๗
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เห็นชอบกับการขอแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของ
คำปรารภและองค์ประกอบของคณะกรรมการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

/กระทรวง . . .

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับ ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว มาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ด้วยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓

๑. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) เสนอว่า

๑.๑ การจัดให้มีโฉนดชุมชนเป็นการดำเนินการตามนโยบาย ด้านเศรษฐกิจ ข้อ ๔.๒.๑.๔ ของคณะรัฐมนตรีที่แถลงไว้ต่อรัฐสภาว่า รัฐบาลจะเร่งรัด การออกเอกสารสิทธิให้แก่ชุมชนที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐที่ไม่มีสภาพป่าแล้วในรูปของโฉนดชุมชน โดยองค์กรต่าง ๆ ได้เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว เพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา และใช้ประโยชน์จากที่ดินของรัฐ

๑.๒ คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการกำหนดให้คณะกรรมการ ประสานงานเพื่อจัดให้มีโฉนดชุมชนมีอำนาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีที่ดินของรัฐ พิจารณาให้ชุมชนซึ่งรวมตัวกันอยู่อาศัยในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งมีสิทธิครอบครองและ ใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐร่วมกันอาจขัดต่อกฎหมาย จึงได้ตัดความดังกล่าวออก ดังนั้น เพื่อให้ การดำเนินนโยบายเรื่องนี้บรรลุผลสำเร็จ ขอให้หน่วยงานของรัฐที่ดูแลที่ดินของรัฐสนับสนุน โดยเร่งรัดดำเนินการตามกฎหมายและอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบต่อไป และการที่ร่างระเบียบฯ ใช้คำว่า “โฉนดชุมชน” แต่คำว่า “โฉนด” ตามร่างระเบียบฯ นี้ มีความหมายแตกต่างไปจาก ประมวลกฎหมายที่ดิน และความหมายตามพจนานุกรม ซึ่งหมายถึงหนังสือสำคัญของทางราชการ แสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน โดยโฉนดชุมชนตามระเบียบนี้มีได้เป็นการก่อตั้งสิทธิใด ๆ ขึ้นมาใหม่นั้น จะรับไปทำความเข้าใจกับประชาชนต่อไป

๑.๓ ร่างระเบียบฯ ได้กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงาน เพื่อจัดให้มีโฉนดชุมชนภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ และให้ดำเนินการ สืบหาพื้นที่เพื่อดำเนินงานโฉนดชุมชนในพื้นที่นำร่องจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ พื้นที่ ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการตามระเบียบ หลายขั้นตอน จึงขอให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินงานในเรื่องนี้ด้วย

๑.๕ สำหรับข้อสังเกตของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นั้น เนื่องจากการจัดให้มีโฉนดชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยไม่มีการได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และจากการสำรวจพื้นที่นำร่องจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ พื้นที่ ไม่ปรากฏว่ามีพื้นที่ป่าชายเลนแต่อย่างใด

๒. นายกรัฐมนตรีเสนอเพิ่มเติมว่า การจัดให้มีโฉนดชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินเป็นเรื่องใหม่ตามนโยบายรัฐบาลซึ่งยังไม่เคยมีมาก่อน และเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ จึงขอให้ทุกกระทรวงเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในเรื่องนี้ด้วย
จึงได้ลงมติ

๑. เห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน พ.ศ. (การกระจายการถือครองที่ดินในรูปแบบโฉนดชุมชน) ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และให้ดำเนินการต่อไปได้

๒. ให้ทุกกระทรวงเร่งรัดการดำเนินงานตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) และนายกรัฐมนตรีเสนอ เพื่อให้นโยบายรัฐบาลในเรื่องนี้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว และขอให้ทำความเข้าใจกับประชาชนตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องนี้ไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีลงนามต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

24 พ.ค. 2553

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕ (วันจันทร์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (G997/D/๙)

www.cabinet.thaigov.go.th

รองเลขาธิการ
ผอ. ๑ 19/๓/๕๓
ผอ. ก. ๕ 19/๓/๕๓
จนท. ๕/๑๙ 19/๓/๕๓
จนท. ๕/๑๙ 19/๓/๕๓